

סידורו של שבת

ואחר מליקיים כמו גופו כל מרגע שהיה בשמים חרבעים יום ולא חלל ושמה. וכמו גוף חליהו הגלעדי שחי הוא בזהו של עולם בלתי הנאות הגופניות. וזו יוזנו עיניהם מזיו השכינה והיו ממחזה שדי לבלתי שיעור וערך. וזוהי התענוג הזה אין שכל אדם מצינו. אפילו במחשבה הרמיתית ובשכ"ל להכניסו דמיון מה להמשיכו אף במחל לתענוג עש"ל. אך ענין השביעה מה שביע גופם ושינוי הכריזות מהנאות מראות זיו השכינה נכנס יסחה משל סוג אכילה ושתייה של העו"ל. והוא כמאמרם ז"ל והבאיהו למעלה (בשורש הראשון) ע"פ ויחזו את האלמים ויאכלו וישתו שהשיגו השביעה והכריזות ממחזה אלהים כלים אכל ושמה וע"כ גם בשבת שהוא ח' משמים בעולם הבא כמאמר חז"ל (ברכות ל"ז ע"ב) והוא דוגמה אלף השביעי לר"ך להיות השמחה בגופם שהיה השמחה מדברים הרוחניים ממורה וחסלה ודביקות בה' וגם שמחה הנוף שהוא אכילה ושתייה. וז"ל כלנו שחי הבחי' באמרים מי שמרה בערב שבת יאכל בשבת הן אכילה הגשמית של שבת הלזו שאלו עשה בשבת עש"ל. והן ליום שכולו שבת שישבעו גופם בטוב המתייחסות דמיון אכילה בעולם הזה. וע"כ אמר ר"ח הכל מודים בשבת דבענין גמי לכם פי' שלא תאמר כיון שיש זה כי השמחה והתענוג הרוחני ממורה וחסלה ודביקות ה' אינו לר"ך לתענוג הגשמי הזה מאכילה ושתייה. ויהיה יושב בתענית לשמחה עלמו בה' כל היום ויעשה אותו כולו לה' ע"כ אמר לא יבן הוא רק לר"ך גמי לכם והוא עבור שני העתמים הנ"ל שמחה הנפש דרגה התחננות שהיא המחשבות לדברים יתחננות ומקבלת קדושתה ומחזיק שלה על ידו. וגם שמחה הנוף הגשמי. ע"כ אמר דכתיב וקראת לשבת ענג כיודע שענג' מרמז על ערך נהר בן. והנן הוא סוד בן נעול אחריו כלה דרגה התחננות ונהר היולא מעדן הוא סוד תפארת ישראל ועדן העליון והם הם בחי' נפש רוח נשמה שבאדם כיודע. והוא רומז שבשבת לר"ך לשמח את טובן כ"ל בבחי' א' בתפלה ודביקות המחשבה לבוראו נגד הנשמה. ב' בתורה ורצון דאורייתא נגד בחי' הרוח. ג' באכילה ושתייה נגד הנפש כמבואר. ותרעה מה שכתוב בחזקיהו וזהר (דף ל' ע"ה) אינו לר"ך לתענוג דעצוד לוקה במסכת גרם דההוא נהר דיתמשך מעדן דליהו אימא עילאה להסקות את הנן דליהו דל"ח דלה מסכנא. ועני חייהו יום שבת ומאן דמקיים בה ענג שבת גרם לאשקאה ההוא דלת וההוא עני אסתמי ואסתרי נהר ומאן דלית ליה רשו למעבד ענג שבת ולא עביד אסתמיך ליה ענג לנגע לרעת וחרבי בימים וממוניה כו' ע"כ. הרי לפיכך כל השלשה בחי' הסודיות בענוג וע"י ענג שבת מתוקנים כולם. ובפרט דרגה התחננות הרוחני לנפש האדם. ומה מאוד יסעמו דבריו שאל"י אסתמיך ליה ענג לנגע לרעת לפי דרכנו. ואבאר לך להלן שלא לערב ענין בענין. וגם עוד מרומז בענג נוסריקון עידון נשמה גוף כלומר שר"ך לעדן בשבת את הנשמה שבו וגם הב"ה על כל חלקו כדוגמת עוה"ב בענג כחור. וע"כ אמר הכל מודים בשבת דבענין גמי לכם עם שדוהי עיורק הענג שבת הוא התענוגות על ה' בתענוג רוחני וברצון דאורייתא. אבל לר"ך גמי לכם כדי לשמח את יסעו וגופו וע"כ אמר משום דכתיב וקראת לשבת ענג כי ענג מרמז על שחי הבחי' א' כדן נהר בן שהוא בחינת נר"ן וגם עידון נשמה וגוף הכל כמבואר:

זו וארתה דע לך כי אכילה שבת הוא כולם רוחניות כולו קודש ועולה למקום אחר לגמרי מן אכילה חול. ובחול אין השכינה וכל העולמות נהנין ומתבדרין כי את מברכת המוליד וברכת המזון. ובשבת הנה השכינה וכל העולמות נהנין ומתבדרין מן האכילה עלמו כמבואר בזה"ק (ויקרא ר"ה ע"א) ובגין דברכת מזונה התיבא קמי קב"ה כל חלקו דבר"ך על שבת ארביי וחד לחד אחרת ארבייט שדכח דשבת דלחד אחרת ארביי מההוא שבעא לחוד והכא ארביי מההוא ברכה דשבעא וכו'. וכיון דב"י אכיל ושתי וקא מברך הלי ברכתא סלקא וארביי מאינון מלין דשבעא דסלקין ואסתכח דאסתמי ממזונה מתתא ומלעילא ודא חייהו רזא דמן תברייא. רזא בחול לא מתהני אלא מאינון מלין דסלקין מזו שבעא וכללו מלין מתעפרין ורזון ושבעין בחידו וההוא אחר ארביי מיה ובעת חייהו רזא אחרת במזונה ממם ובההוא חידו דמזונה דמזניה דשבת ובכולהו משתכחא כלולא מעילא לתתא וכו' ע"כ. הרי דבשבת האכילה עלמה עולה למקום הקודש להיות מתבדרין ונהנין ממנה כל העולמות וע"י רמי הקדש ויום השביעי יהיה לכם קודש פי' שצוים השביעי אפי' הלבש שהוא אכילה ושתייה הגשמית הוא קודש ועולה למקום הקודש והכל באופן שחלופי שיהיה אוכל לשם זה. וזהו שכו' גדול כסול ומכוסל עד בלי שיעור וערך לפי ערך התענוג והכ"ל שמיניע לזר העולמים ב"ה מזה ולכל העולמות הקדושים הכל כמאמר בכל דבריו הנאמרים למעלה. אשר על כן כל אדם לר"ך שמחה גדולה בשבת ולכלי להראות בו שום עלנות ודאגה כלל רק לתענוג על ה' ולהרבות בתענוגי שבת בכל מיני תענוג הן באכילה ושתייה הן בלבושים נאים כפי מה שיכול והכל לשם ה' כאמור:

זו ואומר מה שנראה בישובו. כי ידוע שכל מחלל אשר יאכל לכל נפש אדם הנה הכל נעשה בהשגחה פרטית מזה הכורע עולם ב"ה שידרזן כי המאכל דווקא לזה האדם כי הוא השייך לשורש נשמתו פי' שהיותו הרוחניות שבוכל הלו הוא משורש הנשמה כל אדם הזה. בדרך רעבים גם למאכל נפשם בזה תתעסק שבי' פירושם בשם האלהי בעש"ט זל"ה. כלומר שלאדם נדמה שהוא רעב ללחם זה ולמא' למים וע"כ מתאור לאכול. והאמת הוא שגופם בזה תתעסק פי' שגופם האדם הזה מעוקף ומעוקף באוכל הלו ועל כן מתאור לאכול בכדי להשלים נפשו ע"י אכילה ושתייה זו כמו שכתבתי לעיל בשם האר"י בהשגחה היא הנהגה הרוחניות המאכל כיודע. ומאכל לפי זה בהחיר האורה של שבת בהעולמות של מעלה ואור יאיר על נשמת האדם שלמטה. כי אף שהוא מונח ארצה מ"מ ראשו בשמים והוא מקושר ומחובר מלמטה למעלה. ולכן יאיר אור הזה עליו מלמעלה למטה כי אין הפסק ביעים. מעילא דאור כזה הוסיף ומאיר ומניע לכל השייך אל שורש נשמתו. ואף החיות הקדושה

סידורו של שבת

שבתך האוכל השייך לו ירננו אור הכרעה הזה ומתבאר להיות מוטעה בשם היפה ולהיות ריחו נודף. אבל אם ח"ו בשבתם נכרת ונחנק מלמעלה שהוא בחי' מיתת הכרת הנאמר בשורה שבתה מחיותו של מעלה. ואז החיות שלו כולו נחת רשות הספ"א והקליפות וע"כ לא אור נגה עליו. ואף בשבת שהוא הארת כל העולמות כפי היותו בשבת הולך. וממילא וימש מושך הזה על כל השייך אל שושן ששמו וע"כ גם חיות שבתך המאכל השייך לו לא יראה אור כי יבוא. והנה מושך אפילה בכל חיות השייך לאדם הלו ולא יגהה עליו אורה בכל מקום מושבו. ומאין יהיה ריחו נודף. וע"כ אחר לו תבלין חסד יש לנו ושבת שמו. וע"כ נודף שאין מושב לו החבלין הזה שהוא הארת שבת. כי מושך לו ולא אור ה' עליו הכל כמבואר. ואחר כל זה יבואו דברי המדרש הנ"ל אבל אחס לאכול וכו' על נכון. והוא ע"פ דברי החיקוי וזה שהבאתי למעלה שכתב ומאן דאית ליה רשו וכו' אחמך ליה ענן לנגע לרעת שיצטו להטעים את דבריו לפי דרכיו. וכן הוא בזה"ק (פקודי רנ"ב ע"ב) וז"ל מה צרכה הוא דברך על הלי פתורא דמתסדר ומתענגא דקא יאות אז פתעג על ה' וכו'. וכד פתורא דב"נ לא קיימא. בזהו אחר בסידורא דעטנגא דקא יאות. כדין הלי מיתא וכל חינון אלף אלפין ורנול רבנן כהו דחיון ליה לבד להכחא ספרא אחרא ועיילי ליה להלי אחר דאיהו בהפוכא מן דא ואקרי נגע וכו' ע"כ. ולפי דבריו המכירים מה מאלו נכונים דבריו:

ב כי כחשך הוא ענן מדריגה כזו שהיא חיו מרגיש בבחינת עונן שבת ודאי שאין לו שום חנק בקדושה ח"ו אפילו נפש שבתה. ועי"ז יוכרח שיבואו הנגעים עליו שבת מהסתלקות הנפש הקדושה ורבות נפש הכהמים כמו שהבאתי למעלה בשם הוה"ק. וכן נעשה לו מעגן שלא הרגיש בנפשו בבחינת נגע לרעת: **יא** ואפשר לזה רמז בספר יצירה (מועד משנה ד') חין בשובה למעלה מעגן ואין צרעה למטה מעגן כי כשהוא על נד הכוב והישר לפני אלהים יוכל לבוא עד עונן שבת הגדול שאין לו שיעור למעלה שהוא בעדן בן אלהים אשר עין לא ראה אלהים וזאת. ואין צרעה כשהוא הוא צרעה לפני אלהים חין בו למטה מעגן כי הוא בא על הסתלקות נפש שבתה דקדושה שהוא דרגה התחתונה שבתחתונה וגם כי מורה בזה שח"ו נכרת זה היות הקדוש שקשור בו שגילו נאמר ויש תקוה לאחריה. כלומר כשלא נספק החוט עדיין יש תקוה לאדם הזה שיחזור לשירשו ע"י החוט אבל כשהוא נכרת זה החוט כלה תקוה וחו' חין תקוה לזה ויבדאי שאין למטה מזה. וז"ש אבל אחס לאכול ולשתות ולשמוע. כלומר שיש בזה בבחינת זו של הענן שבת שהוא לאכול ולשתות ולשמוע בדרך אכול ושתיה אחר כך והוא עבור הרגשה נפשית שבתה ודאי שנגע לא יקרב באהליס. כיון שנגשתיכם לא צרע הוא. ראי' לכם שח"ו בשובה ומבואר לבחי' עונן שבת הקטן לפי קטנו והגדול לפי גדלו עד בבחינת עין העליון הכל כמבואר בזה היסוד. ונראה שרמז המדרש בלשוננו הלא את דבריו אלה שדבר בבחינת עונן שבת. כי אח"כ נשאל"ה הוא במשפט השוה עי"ג שח"ו חס"ה דדין כהושגא דדין. לרמז זאת בבחי' אחס לשמוע שהוא ענן שבת וזה הנגעים לא יבואו עליהם. הנה נחשך מעטין אל ענין חילולו מדרכנו שהתחלנו בו למען חסבה ישלח להודיע להם. חין יתאנו במאכלם ומשפחהם כל הימים ופת בן המך כבודם המלוא וטעומה שבת קודש הנקרא שולחן המלך:

ענה ר' ידבר בביאור איך שכל ההנהגות העולמיות ע"ינים ותח ונים להטיב להם להנהגות אורם והשפעתם. או ח"ו יהיו ר' וכו' במידת ובתנהגות אחרי מעשינו ואנחנו בחיובין לירא מזה ולהתאמץ בכל עז להטיב דרכינו ומעליותינו בכדי שיתרבה שפע אור בכל העולמות עליונים ותחתונים ורא יחסר לחכם והשפעתם על ידינו ח"ו. (ונו' ע"ס):

עלה א ובעתה נחנה רש נפיהם להם שהתחלנו בו לומר כי הוא זה ענין הבדלה שאנו להיות נבדל ונשתה ויש מיוחדים יום שבת קדשו משפט ימי החול אף בשבתין ויירות והללו' ששין בהם ימי החול ויום שבת ק. מתפ. סין הרבה צדעה וכוונתם הלו. ושבור שאין מדברין בשורה הנו בבחי' מעלה מדת הספירה ישלח אשר מתחיל להתנוגץ להאיר בתחתונה יום השבת בבורק כח"ה (בפרשם שער הכוונות בכוונת שבת). לכן עליו נפ ש הבדלה גדול שיש בשבת וחול בהשגה כל הללו ח"ה מן השמים כו' המכונן נגד דרגה זו כידוע ל"ה. והנה בהשגה הלו שהוא הנקרא הספירה ישרה כל חנו מפארין שמו הגדול. ומספרין כבוד הסלחו אשר בשמים ממעל ובחזק מתחת. לניך לנו לשפר הענין שחנו לומדין בלבון לוי ופקידים כחלו לחזנו משקדין ומזנים לבד השמים ולכל גוף הארץ לארבע אמות אורות הארץ את רוח שפר. ומרבה מינים הכוונות את כל העולם המתקין דומה לומח יום מדבר כחשך סופר ומונה. מן הארץ. וכל תהומות. את רוח שפר. את חרבה יסודות ארמ"ע. וחל"ה הכרים עץ פרי. החיה. מלכי ארץ. הם חרבה מינים דח"ה. והכי בדרך פקידה. כלשון הללו או יהלנו את שם ה'. ומי שם לומח לשפר יסודות עליהם להיות אחת משקדים ומזנים עליהם. ותמתיים ענין זה יוכן ע"פ משל שגבר בזה הלון. ומזוך המשל יתבאר בהפך בן ימות החול ליום שבת קודש בדברים הללו כנאמן:

ב ובתחלה נבאר איך שאתם הוא שגילוי החיוב לגוי ולפקוד ולעיר לכל הנבראים. שיצמדו על שמירתם מתחת בקדוש אשר על כל ח"ו וא'. הנה דבר זה מפורש בשורה ושתי כוונות ואשילם בכוונות כי שני המקראות הלו בשורה הקריבה ע"כ חומדין דרשני. כהו ח' אומר (ח' אחר). וידבר ה' אל משה דבר אל בני ישראל ותחת המינים ח"ה אלהים. כמעשה ארז מלכים אשר יתבאר בה לא תעשו וכמעשה

סוף

סידורו של שבת

אחר להם הקב"ה לא יהיה לך אלהים אחרים על פני שהמיד יהיה לפניכם כאלו אתם עומדים לפני ואז לא יהיה לך אלהים אחרים כזכר לשל במשל בתחלת קיימת העבד חבל ביוק העבדות כשהעבד זוכה לעלות בגדולו עד סוף הגדולה והכבוד כנ"ל. זה דבר המלך אליו בגדול אהבה וחביבה. ולומר לו בדברים המהימנים על הכבוד שיהיה לך הגדולה הזאת שאתה תהיה על ביתי ועל פוך יסך כל עמי שרק הכסא מלוכה גדול ממך ולא יותר. ובנתי' זו מתפרשין הדברים ראה שאתה עבד שלי כלומר ראה שאתה בדרך עבד שלי נקרא ותי' עליך כ"ל מה שהני מלך ואתה עבדי. כי רק הכסא יגדל ממך ולא יותר. כי כל מלכותיך כך נחלה. והכל יאכי מעשיך. וע"כ ראה שאתה צריך במעשיך המצויים שהיה ראוי וגילה להתנהגות המלוכה ע"י. לכן גבי ישראל אחר ארבעים שנה במדבר שזר בהתעסקות במורה ובמלות וסגולות מעשי' טובים אז עלו לגדולה להיות עליהם נקרא אלהי ישראל ודרך כי קדוש אני ה' המבורך למעלה אז נעשה פירות אכזי ה' אלהיך שאתה להם הקב"ה בנתי'. שרך אכזי ה' אלהיך לגד. חבל כל שרך דבר מלכות וההנהגה בכל העולמות עליונים ותחתונים להקטוב ולהרבות השפעתו למי שחשון אז ח"ו להיפוך הכל בידכם נחתו ועל ידכם יהיה ומתוכם יהיה נודע שמי ויהגדל שמי בעיני כל הנבראים וכידוע מדברי הו"ה"ק (תרומה ק"כ ע"ט). ולאחר חו"ל (יבמות ס"ג ע"א) חמר רבי אלעזר מאי דכתיב ונברכו כך כל משפחות האדמה אפילו משפחות הדורות באדמה. כל גויי הארץ אפילו ספיטס הנאות מגליה לאספמיה. ואח"כ אמרו שם חמר רבי אלעזר בר אבינא חן פורעניות בא לעולם אלא בשביל ישראל שנאמר וכו' ע"כ. ופירושו שביל הוא מסילה בנאות דרך ושביל ישראל עושים מעשים בשביל ומסילה הלו מלאכי אלהים עולים ויורדים בו. וידוע למצוי מדע אחר נשמה לדיקים. המה כלומי המים המושכים בקרבם אם מי המקור להבאר להיות מן המים הזה משתמש כל ח' ואחד כפי הניורך לו. והמים האלו כשהוא טובים במקורם מקור מים חיים מה מאוד יתקנו המים שם במקורות נפלא. ושמה הם כלומי ויפיו לאמוד. וכאשר יתמזגו אל הבאר דרך הנימור כלו. הנה אם הנימור זך ונקי מכל לכלוך וטיט ופסור ויפה מכל וכל. גם המים המתכנין בחוכו יגיעו לבאר בתכלית הליחות והיופי ולא ישמנו ממתיקתם וכאשר במקורם כי בבורם בלי השפעות טעמים הטוב. ולא כן אם הנימור מעוכר ומלוקלך בטיט ונעפר ונשאר דברים שאינם נקיים. אז לשעמים יסרה הנימור מכל וכל שלא יוכל המים לעבור דרך שם ולשעמים יתקע הנימור ויאל המים לחזן וישמו מהם אותם שאינם ראויים לשמות נמים המתקנים הללו. ואף כנאל יתם מכל וכל יגיע מעט מים לבאר. מ"מ המה מעורבין בטיט ונעפר ונעשו עכורים וישתנה טעמם הטוב וריחם נגס וזמר. וממם מים נעשו מים המרים עד שילאה לב אדם לשתות מפני מרידות טעמם ועכירות מראיהם מלכלוך הנימור הלו. וכן הוא ממש בהשפעת הבורא ית' אל התחתונים הנה כל השפע וברכה הנימור ממקור העליון אל כל העולם התחתון עובר דרך נפשות לדיקים על דרך בנפשו נביא לחמי. מעולם לעולם עד עולם התחתון ומשפיעים לכל אחד ואחד כפי הניורך לו. והכל לפי זכות ועוהה הנשמה הלו הנעשה כמין נימור הנ"ל. אם הוא זך ונקי ופסור מכל וכל והוא ראוי להעשות שליח לקבלה במעשי המצויים והנכבדים אז גם השפע הנימור דרך מעבר נשמתו זך ונקי. ולא נשתנה ממתיקתו וברכתו הטוב. וטובה פעולתו ברוך ברכה. ומורה את הארץ ומלידה ומליחה ומקן זרע ורוע ומה לאכול. אלא אם נפשו נשמתו חרו זך ונקי ק"כ. אז ח"ו לשעמים נסתם השפע מכל וכל ואינה יכולה לירד כלל עבור סחימת דרך העברתה בתוכה ולפעמים ח"ו יתבקע מעבר נשמתו וירד השפע מאת המלך הקדוש לחזן. והקליפות והס"ח חוטפים השפע הזו. ועי"ז יוספס הטובה מן העולם והרע מהנבר ושולט בעולם כי הנה בכל כוחם ונבורתם מפרנסת השפע ההוא. והכל עבור שהרע מתגבר בעולם. וגם השפע הנימור דרך הנימור העבור הלו. אינה יכולה לפעול פעולתה הראוי לה ואין הברכה מליה בה בדרך ונכדתם מן הארץ הטובה אשר כתבה פירושו (באורם פליטי עקף ח') שאתם מאבדין הטובה אשר בהשפעתה על הארץ ולא ירד הטוב לבד ברכה כאשר הארכתי שמה ע"כ. ומלבד כל אלה גם יש בזה חס הנימור מלד נפשו ורוחו ונשמתו וגם נשמתו לקשר וליתר העולמות זו בזו וע"י פעולת המהשבות הנכונות והזכות שבו נתקשרו כולם עד המאלי העליון ית"ש. והם מתכונים לעשות כן בדרך נפשם ובכלבבות שלמות וגבון על ידם כל העולמות. כי כולם נכללו בו כאשר נבאר היבד למטה ענין זה על מכונו. ואז כל מוכ הברכות וההשפעות הכל נעשה יפה בעת ההיחדות והתקשורת העולמות זו בזו. ולא מאליהם ובזרם יורם חף ע"כ. וכל הטובות ואורות העולמות רק בזה חלוי. ובזהות האדם במעלה זו או זוכה להיות בנתינת לדים מושל יראה אלהים. שהקב"ה נוצר נזהר אל איזה עון הנבראים והם בכוים הגדול מנפלים כל הנפשות והדיקים. והקב"ה ברוך בחסדו וחסדיו על ידיהם מתנהג עם ברייתו בנתינת חסד והרחמים להקטוב לבריותיו. כפי עלות הריח ניחוח לפניו לבסס ולתקן עולמים למלא משאלות לב כל הנצרך להכלל ולהשפיע. וסוד ה' ליראוי בנתינת המכסה אני מאנדרס אשר אני עושה מאחר שהוא הממשיכו אל העולם בקרב נפשו ונשמתו. וכל התעסקות הגדולה והברכה הכל ע"י הנדיקים המפיקים רגון מה'. להזיק על כל העולמות הקדושים יחוד ברכה והדפסה. ומשם רב שפע וברכה וחיות להעולם התחתון. והכנה שמו יתברך נחודע ונהגדל ונחבבך ונחלל כפי כל על ידי המעשה אשר הוא עושה ע"י הנדיקים כמאחר הכתוב אלהי השמים ואלהי הארץ ופי' ח"ו (מ"ר בראשית פ' י"ט) בתחלה אלהי השמים וע"י נעשה אלהי הארץ שמוחודע ונהגדל שמו לעין כל על ידי בחרן :

ועתה נבוא לביאור הפסוקים שהתחלנו בביאורם והוא כי מתר ישיבת ישראל במדבר ארבעי' שנה ועסקו בתורה ובמלות

סידורו של שבת

במלוא ויחידים הכוונות והנה לחיובים אבל היום ש"י מדרך מאור נפשו וגופו. ונחשלו במעלה זו אשר נאמר. אמר הקב"ה למשה דבר אל בני ישראל והדבור הזה יהיה בבחינת הגנה לכן נחוסף בו ואחרת נחנינו היסב ויביתו הדבר ההוא שנחמדם בבחינות עתה וקצוה וכלל בבחי' ח' אלהיך. אף שבאותו העת לא היה מחפשו להם ולגדל כי אם נפשו שאלו חלקים נחמדם עבדי אשר הולאחיד מניח עבדים. וע"כ ראוי להיות לי ב"י עבדים. אף עתה לא נדברות הרשומות דברי אלה. כי עתה אני ה' אלהיכם. פי' דרך קדושתו וגדולתו ימרה על מעלתם שאלו ה' וכסא המלוכה גדול מכם. אבל כל דבר התנהגותי והשפתי בכל העולמות הוא רק בבחי' אלהים כאשר אלה מחנהגים נלמדים כן התנהגות אלהות שלי בכל הנבראים והכל בידכם ניתנו ואחרים נמשכו. על כן החיוב להיות עינם בראשם לשם עינם ולבם על הדבר הזה. שעל ידיהם נחגלו ונחמדם שמי בכל הנבראים להיות עושים מעשים הטובים. ונחמדם נפשו וגופו שחולל להשפיע ולהפיק לכל הנבראים ע"י הכוונה הקדושה והטהורה. ופשי"ז יתודע ויתגלל כבוד מלכותו בין כל יצורי. הכל כאשר נאמר היסב למעלה. ועל הכוונה הוא אמר משה לישראל ג"כ בכלל השמן הזה לאחר התעכבם במדבר ארבעים שנה ועסקו בחירות ה' כ"ל. הסכת ושעש ישראל שחמנו ויביתו היסב הדברים מה שאמר שנחמדם אלהים. כי היום הוא ממש נהיית לעם לבנו לבחי' זו להיות ה' אלהיך שיהיה נקרא אלהיך ממש שכל התנהגות אלהותו יהיה על ידך עד שלא יבצר גדולתו בעולמו כי אם על ידך ורק גדולתו וקדושתו גדול ממך כמבואר בדבריו למעלה. וכמו שהי' בחי' אלו בחבנות העולם כמו אלהי אברהם ש"י התנהגות ההסכים שיהיה באברהם ואפי' מעשיו כן הים התנהגות הקב"ה בעולם לכן נקרא אלהי אברהם. וגם שהכרת הקב"ה צביון רק בזה הדרך של אלהי של אברהם ולא יותר וכן אלהי יצחק ואלהי יעקב. והכל הוא בדרך שאמרנו ח"ל (מועד קטן י"ז ע"ב) על פסוק לזיק מושל וגו' מי מושל בי לזיק שהקב"ה נוצר גזירה והלזיק מבטל פי' מי המושל במה שהוא בי שכל גדולתו ובחי שהוא בי שיהיה הכל מאורו ונחמנו להזולתו. הוא ע"י הלזיק. לכן מדוקדק הקרב לזיק מושל יראת אלהים כלומר מה הוא מושל. יראת אלהים שהוא הוא הממשלה של יראת אלהים אשר בידים נחמנו כל דבר הממשלה של אלהים. ור"ל אמרו מי מושל בי ולא אמרו מי מושל עלי. שח"י אפי' בדרך משל אים וקראו מושל על ה'. יצחק הנבראים ומושל על הגזרה. והכל הוא מעשם שהזרים הוא העשיל והשטל בדבר אשר דיבר לעשות על פיו. יצחק הנבראים ומושל על הגזרה. והכל הוא מעשם שהזרים הוא העשיל והשטל בדבר שיואל חפי מלך עולמים ב"ה בחור נשחמו ונקרב נפשו:

ד ועם דבריו הנאמרים אשר בשמי פנים מתפרשים הדברים של אנוכי ה' אלהיך הכל מבוחר למעלה. יתפרט יפה מה שאמרנו ר"ל (מ"ר שמות ס' ח"ג) שהיה משה פנים להקב"ה על דבר העגל ששמו ישראל ואמר דבש"ע אנוכי ה' אלהיך אלהים לא נאמר אלא אלהיך לי אמרתי ולא להם. והוא פלאי וכי חבורא חיוב גלוי שמה להכנות להקב"ה בדברים שאמר להזרים ח"ו. וידוע שאמר ר"ל בשעה שאמר הקב"ה אנוכי ה' אלהיך וגו'. היה כל דבור ודבור הולך לפני כל ה' ואחר מישאל וגו' על פיו ואפי' אמרו לו מתקבל אני לך. ולא למשה לבד נאמר. ומה זה כל מעלת הר סיני שהי' לעיני כן ישראל והוא צוה לתחתית ההר ושנים בשנים דבר עמכם כתיב. ואם למשה לבד נאמר מה הולך הכעש הזה והיה די שיומר למשה בעת שצלה למרום אלא ודאי שכלל ישראל ואיך ידבר משה בדבור ההוא. ונפי פירושוו בשני האופנים הנזכרים יצוא על כן שם בזה המלמד צוה על ב"י. כי נפי מרום וסיב ב"י שהיו בעת קבלת התורה הדבור על אנוכי כל הים מחפשו להם ולא הבינו אל יותר. ולא היה כל במהות' חו יותר לקבל כ"ל בבחינת עול מלכות שמים לבד בדרך התחלת העבד הנקנה להמלך. אכן אדון הנביאים מרע"ה שיהיה כוחו יפה כהנה ע"ז והיה גם אז בדרגה ומשה עלה אל אלהים. ע"כ היה מחפשו אליו הדבור של אנוכי ה' אלהיך כפי' השם שהוא המעלה הגדולה סופה דכל דרגין. והנה מפרשי והחזירה חקרו והשיבו לאשקושים השאלים. מה זה גודל העונם המשתחווה למשם ולירח לא לכל נבא השמים. הלא אף המשתחווים להם יודעים בטוב שהקב"ה מושל בכל והוא בוראם יולדם אף עגשם. ורק שאומרים מגדולת העבד יבצר גיגול האדון ומה זה הים עונם ישראל כ"כ ציה. ואחמיוה היתור בזה הוא מאמר שחלק הקב"ה מכבודו לבשר ודם. ובפרט ללדקים וקדושתו בזה נפש רוח נשמה חיה יחידה שנישאל. וכשהם ח"ו משתחווים לנבא השמים שמה עבדי המלך ח"ו המה משלימים ומכניעים הסטרא דקדושה להם"ל וזה החטא גדול מכל החטאים שבגוים. פי' זה עיקר צבורה האדם על פני האדמה. להבדיל תמיד כח הקדושה על כח הס"ל כמאמר הקרא שובי אל גברתי ואחמני חתח ידים ומהאם משתחוו להנבראים חסדך הקדושה על פיה ובאילו ח"ו המלך נכנע בעולמו לעבדו. ואחמני כל יצחק דין הים הדברים מעשים. וציה המלך משה מליצוה לפני הקב"ה הלא בבחי' הגדולה שמה אנוכי ה' אלהיך עבור גודל קדושת חלקי הנשמות שאמר מיתק' ונחן לישראל עד שמה נעשים העטירות לקבל בכל מידך ולהשפיע להנבראים עד שיהיה אלה נקרא לנגדם בבחי' אלהים. זה לא הי' אז בישראל כי אם לי

סידורו של שבת

ואמר: הדרגה הגדולה הזאת • וכן אני על מעגריי לשמור ולעשות הדבר. ולא להם היה פירוש למירכך כך כי אם בדרך השגות אני הוא מליכס וזאת ענדי. ומחויבים לעבוד עבודתי. כחייב עבודה מהעבד אל האדון • והדבר לא יאמר לא היה מתפרסם לזהותם אז כי אם שתדעו שאתם חמדי על פני • ובהיות זאת כך במשפחתם יודע לפני מי חסם עומדין וכל המשיבים לפני ודאי לא יהיה כי אלוהים החיים על פני • כמבואר למעלה • אשר על כן על כל כך גדלה השמחה שלא הכניעו האפיקים דקדושה להם"א. ורק עברו על צוויך לבד במזאת עשה ולא תעשה שאלמנה להם אני מליכס ולא יהיה לך וגו' וע"ז עברו במזאת אבל לא נגדל עונשם בזה לבלות אותם כדגש ח"ו. וזוהי היה לך לידון אותם כמו חטא האדם הראשון שנתן אותו בגירושין ולא בכליון כדגש ח"ו. לכן נשאתי את לבי להמליך בעדם לפניך :

ה וזה ע"י הקדש שאמר הקב"ה אני אמרתי אלוהים אתם ובני עליין כולכם א"ן. כאשר תמוותן. פי שאני ובאמיתיי כללתי את הכל שיהיה פי' אנוני בדרך המעלה הגדולה כפי' השני ושיהיהזכותם גדול שתבואו חייך להדרגה זו שתהיו בני עליין כאשר ה'י' מהפסד הדבר אל משה. אבל כשתטאחם לפני אם הייתם אז במעלה זו אז ה'י' רעההו רבה לאחוד וזוהי משפסדס חרוך חייך לכליה ח"ו. אך אחר מליכס משה שפסד את העבירה רק בדרך עובר על הצווי ונעשה בדרך חטא אדם לכן לא קנסתי עליכם חייך כליו ח"ו רק להרחיק עונשם כמותו • שיהיה ענשו בדרך הרחוק אחר ס' מאות ולי' שנה. וזה שאמר הקב"ה וניזון פקדי ופקדתי עליהם כי נחרקו עונשם כאשר בחטא האדם שאמר לו הקב"ה כי ביום אכלך ממנו וגו'. וכאשר גברו רחמי המקום עליו נעשה מהיום יומי של הקב"ה להאריך לו אלה שנה. כן כאלו נהגהגברות רחמינו נעשה להרחיק עונשם. וזה וניזון פקדי כמו היום פקדי מה בפקדתי על אדם הראשון שנחתך יומי. כן פקדתי עליכם ואאריך לכם עונשכם. ולכן מסיים אכן כאשר תמוותן שנעשה עונשם שלכם כמיתת אדם להאריך ענשו. ונחזור ויביין שאת כלות מ' שנה במדבר באו כללות ישראל להדרגה זו השנים. להיות שם ה' נקרא עליהם אלוהי ישראל ובהם הממשלה של יראת ה' בבחי' לדיק מושל שכתבו לעיל. ועל פי הדברים הכוזבים יתפרשו המקראות כמעשה ארץ מלרים וגו' וכמעשה ארץ כענין וגו'. ופרט שני המקומות אלו. והכל הוא ג"כ לפי ענין השל הזכר כי אם המלך מבוא את העבד הרבה בחללה. ועושהו שר העשרה. ובדאי אף לשר קטן כזה לרץ זריזות יסירה לפי ענין משמרתו וממשלתו להסגנה בקצת דבר יותר גאה מעבד הפשוט אשר אין לו התנשאות כלל וכשהואשם כלו הוא חוטא בזה הענין שראוי להיות בזה המעלה היסרה על הפשוט. והמלך מוכיח אותו על הדבר ואומר לו הלא לפי מעלתך אתה ראוי להיות כזהו ועונשו לפי קצות מעלתו. וכן שר האלף שחינו הולך במעלה שראוי לשר גדול כמותו שרי אלפים. עינשו ג"כ לפי מעלת גדולתו. ע"ז מאמר הקדש חיש אז אשה כי יעשה מכל חסאת האדם וגו'. פי' שיהטא לפי דרגות האדם הזה וע"ז שאמר רבי יוחנן היכי דמי חילול השם כגון אהא דמבנינא ד' אמות בלא תורה ובלא תפלה כמ"ש (ביומא פ"ו ע"א) וכן כהן הרמב"ם (בפ"ה מלכות יסודי העוירה הלכה י"א) שדברים כאלה הם הכל לפי גדולתו של חכם לרץ לדקדק על ענינו וכו'. וע"כ מסיים הקדש ואשתם הנפש הטהרה שיהיה הוא לפי ערך הנפש הטהרה. וכל מה שהוא גדול במעלה לרץ יותר לדקדק על ענינו :

ז וזה שאמרנו"ל (ילקוט יחידי) על הכוח חטא חטא ישראל חטאו כפליים שנאמר חטא חטאם. לאכאורה בענין החטא לא שייך כפל. כי מי נתן קצנה לחטאים לומר שעד כהן חטאו וחט"כ חזרו וחטאו עוד חטאים בזמן האלו ונעשה כפליים. ואם הרבו לפשוע. לרבות החטא יבוא לומר שהרבה מחזור לחטא ומה זה לבין כפליים. וירדוקק לשונו לפי המשל הלו. כי הנה שר האלף אם לא ישתדל בגדול חריצת וחכמת שכלו היך לשמור את מעשרתו מלכו. ולהעלות המיד על מעשרתו יאמר עבודתי איך יתגדל כבוד המלך ולא יבטל ראונו ככל אשר נור ויהיה רצון לחרון עמונו לכוין לכולם לחסדים ולהתענג בתענוגים ולהתגדל בשינה יוסר שם זאת על מעשרתו ורק עובד בדברי ענינו לכוין לכולם לחסדים ולהתענג בתענוגים ולהתגדל בשינה יוסר מדאי. ה"ה אלו זה ודאי להטא גדול יחשב לו. כי אינו עושה כראוי לו לפי גדלו' מעלתו. ולא כן אם שר העשרה לא יעשה אלו הדברים לא יחשב אלו להטא כי לפי גסות שכלו ותומרותו שבו מה לו לחשוב יוסר כי אם לאטל ולשתות ולשכור. וכשילמדך לעמוד בקשרי המלחמה יעשה כפי כוחו ולא לפי שכלו כי לא למד חכמים מלחמה ועצות שכלו לא ידע. כי אם להכות את יוכל. אף לא יעמד לעמוד בבוקר לשיטות המלך כי אין כבודו של מ' להשתמש בזה. אבל אם זה השר העשרה איך אל בתי המלחמות ויבכר ענינו לשיטות של לוס ויהיה מושל ומשקל בחיות בשוקים וברחובות. והכללים יבטלו צורך בדרך הגרוע אשר לא יחוש אפי' ל'כבוד קצמו. ומכ"ש לכבוד המלך. מה מאוד ימאס זה בטיני המלך ילחא גדול יחשב אפי' לפי דרגתו הקטנה בשמותו יעשה כזה. וכדומה מטיחות הגרועות אשר לא יעשו כי אם א' הגבוים. והנה אם שר האלף יעשה חטא כזו אפי' לשר העשרה ה'י' נחשב להטא לפי ענין מעלתו הקטנה הרבה משר האלף. זה החטא מוכנה להטא כפליים וכן המלך מוכיח אותו ראה שחטא בחטא גרוע כזה שאף אם שר העשרה ה'י' חוטא בזה לחטא ה'י' נחשב אלו ופסח חסא שר גדול נכנסת לחטא בזה הנה מעשה רע החטא רע כפליים נחשב כי אין שייך על זה כזה לער שרענה לחטא כי לא חטא כי אם חטא אחד ורק נקרא על שם כפליים לפי ענין חסותו. וזה שייך אל ציטראל שנה"כ חטא בזה חטא. כי החטא שהוא רק לפי מעלת השר אין לכוונו בחטא סתם רק לחיות החטא בגדולה שלכי גדולת השר נחשב להטא בחטא האדם הזכר. אבל החטא הכלל לכוין בשם סתם חטא יבואו כוס

סידורו של שבת

ישוה חספה אשר אף נגזר ענד הסטות כי חסא סחס הוא שלכל נקרא זה חסא אף לפסח שבתותים. והנה ידוע שבעת מ"ח סכרס הקב"ה לישראל חורה ומצור יתרות על שבע מלות בני נח והוא עבור מעלת הגדולה וחסות שיש לה עשר ידות במלכות ולפי מעלת כן היו צריכים להחניג ביומר דקות חיטך שלא לסמס את צבא וכן שאר כל הל"ח. כי הם קרובים אל המלכות ועושין בכל יום שירות המלכות לעמוד המיד לפניו. ודלי שהיו צריכים להתחנך בגדול דקות דקה מן הדקה בלא יחי' מהם רוח מה או שאר דברים שאינם ראויין לעמוד עמם לפני מלך המלכים. ואם איש הישראל חסא בחסא השייך לו מלכד השבע מלות בני נח בשם המלך ישראל יכוונה. אבל כשחטאו ישראל בע"ז ונג'ע וספירות דמים ושאר חסאים שאלו שבעה שממין לפי צטות וממרות שכלן העב. לחסא ה"י נחשב. חסאים האלה לספליים נחשב. וע"ז חסמה הכתוב חסא חסאה ח"י בחטאו בחסא הנקרא חסא סחס. הכולל לכל החסאים שנקרא חסא לכל. ולא לישראל לבד. ועבור זה למד פסוק זה שחטאו בפללים כזכר. וזה כיות הקרא ואנכי נסעמך שורק ואיך נהפכת לי סורי הגפן נכריה יכסי' רז"ל (מובא ברש"י ע"פ זה) שור"ק הוא שם מלות וששה מלות שללשו ישראל יותר על בני נח ומסייח הקרא ואיך נהפכת וגו'. ולבאור הוא כשפת יתר שהיה לומר חייך נהפכת לנכרי' ומה הוא לשון סורי גפן נכריה אחר נהפכת. אכן הכל הוא ע"ד דבר חסא הכפל המזכר. ואמר הלא אנכי נסעמך שורק. כלומר שחוסמתי לך שם מלות ושם מלות מני שור"ק עבור מעלתך והפלאה. ואולי כסם חסאם כ"כ היה נחשב אליהם לחסא ואיך עזה נהפכת לבזה. שאף אלא הגפן נכריה היה זה נחשב לומר מדרכו לכן חסאם כסול למשנה זה ענין בים גדלתי ורוממתי והם פשטו ב'. שגדלתי ורוממתי אותם במלות יתרות ולויתו אותם במלות יתרות להורות על גדולתם ורוממותם שהם קרובים אלי והם עשאו פשיעה ומרידה ב' וזה קשה מאוד לפני. וזיה הוא פיוס הקרא כמעשה ארץ מזרים וגו'. עבור שהארצות האלו הם מרומזים על דרגת האדם. ומאמר שאף בבחי' הארץ יש לדרגות ומעלות משותט זו מזו כאשר ידוע שמהרים הוא הדרגה החתחונה שבהיות הארץ עד שנקרא צרות הארץ. וארץ ישראל היתה כמוצור והחשוב מכל הארצות מכל הארצות לב הארץ שהוא החשוב שבהצבים. ופנינו בכאוב שהאומה שלא היתה יכולה ללאת נגד מעלות וחיות הארץ ההוא שהיו יושבים בה. והוא משפט הטרזים (מלכים ב' י"ז) כשבאו לארץ ישראל והיה בהם מעשים המכוערים. לפי חיות הארץ ההוא ולא יכלה הארץ לטובלם. השמות הארץ בהם. כחאמר הקרא שם. ויחמרו למלך אשר הגויים אשר הולכו בערי חומתן לא ידעו את משפט אלהי הארץ. וישלח בם את האריות וגו'. ומסיים כאשר אינם יודעים את משפט אלהי הארץ. ובשירות אמרה תורה ולא תקיא הארץ אתכם כאשר קאה את הגוי אשר לפניהם וגו'. משמש דרישה הרים מעל הארץ ה' עבור ולא יכלה הארץ לסובלם והקוואם. לפיכך אחר שדיבר הקרא במעלה ישראל שבו עד הלום להיות נקרא שם ה' עליהם. להקרא אלהי ישראל מחמת גדולה מעלתם. או אחר הקרא לכן לא חששו מעיכס שהיו רגזים למשנה ארץ מזרים לבד שישבת בה. וגם את חמארו שפעשו בדרגה יסרה שחיהו רגזים שעשיכס אף לדרגת ארץ ישראל. שלא תקיא אתכם הארץ כנען אשר אתם באים שמה. אף בזה אין אדם יולאין בזה חיוב עבירה עבור מעלתכם שאמרתי לכם שבתכם לדרגה גדולה ויתרה להיות את ה' אלהיכם כאמור. ואפשר שזה הוא משבת הקב"ה בכתם פעמים בצורה אני ה' אלהיכם אשר הולאתי אתכם מארץ מצרים וזכרו דעו וזכרו כמה מעלות קצותם עליכם שבתם עליו. הלוס להיות את ה' אלהיכם. ומאזים מקום הנבוכי אתכם מדרגה החתחונה שבתחנות ארץ מזרים. ואפשר גם בזה רמז משה ואמר למה ה' יסרה אשך בעמך אשר הולאת מארץ מזרים. הכל על דרך שכתבתי שהשם אלהיכם לא על גדולתם אחר אדם אלא בפשוט. אחר משה לרמז על זאת שאתה אמרת אנכי ה' אלהיך אשר הולאתיך מארץ מזרים משמש בלא נהם להם תלוים רשם כי את שהולאתם מארץ מזרים ודי להם אם יבואו לדרגת ארץ ישראל ולא יסרה וכן אינם ראויין לעונש כ"ל. ועמה בזה הכתוב להוסיף על אזהרת ישראל ואמר מאחר שאתם באתם אל מעלת גדולה להיות נמשל ליועץ המלך אשר המלך קרא שמו עליו. הוסיף הקרא לדרגה בלהבה עם עם ב"י באילו המלך מדבר עם הכובי עליו. לבד מזה שכתבו שאומר לו שמד גדולתו ראוי להיות עינו בראש לבוש כבוד המלך. הוץ לזה מדבר שמו ואומר לו ראה מה זה בידך. הרי מי שפעשה ממועץ בן המלך ובין כל צני המדינה והוא חמיר המוציא והמביא מלח המלך כל צורך עבדיו וכל עמו. והכל הולך אחר גדול מן וגדול רגזים בתוך ובעת שחטאו ורגזו ליירא ולעונש את ה' מחאביו וצטוה היועץ שהוא אזהבו ביומר לפניו מארצם אל ידו פני המלך להיות פניו של זעם הולך עד מאוד. וכן בעת שחטאו לפניו להבדירם ע"י היועץ הלא ובשעת שסיקה הסוכה לב המלך פוב מאוד על ידו בעין יפה הוא עומן הכל ומפיו יצורק כל עמו ואחביו בגדול הדוח שמתח ביד המלך. ומה אם לא כן היועץ אלא המלך בתכלית אהבה רבה רק בדרך סרסורית דמלכת מחמת שאי אפשר להיות המלך ונג' המדינה בלתי ממואל צניהם די לו בזה שעל ידו נעשה ההכנה והגזירה כפי העם גדלתי בלא חוססת הסוכה וגרניות הרע כי אינו כדאי בלהבתו להחסיק ולהפך הענין. זה שאמר הקרא מאחר שאתם אזהם להיות עם ממואל צני ובין הנכרלים. צריכין אלה ששימו זאת על לבכם שחטארו וקוואו ופנינו בדרך היסרה עד מאוד. שמהיו אתם בעלמייכס ראויין לגוף הענין. שאני מסיב לבדיות או ח"י מרע אדם. שיהיה הכל אחר מעשיכם ואחר האזהרה שלכם בכדי להרעוה הסוכה ולמעט העונש. וזה ושמרתם אתכם

סידורו של שבת

את חקויה ללכת גם חזי ה' אליהם. כלומר שכן שמעו אותם עד שחיה כל הליכוי והנהגותי כגון הנגד
 אחריכם ממחא חברה וחיה שלי עליכם. ש"י יהיה כל השפעה המבז ומיחוק הדין. עבור ההנהגה הגדולה
 חזי. או שהקרה מתחלק לפני עמיכם. האחד שמעו את חקויה כדי שיהיה כל הנהגותי כגון ה' שם ה' י
 הרחמים הגדולים. והשני שמעו שחיה אליהם להקרה שמי עליכם וש"י יתוודע ויתגדל שמי כפי כל ויתר
 להיות מעשים רגילים לגדולה זו. וזה חזי ללכת גם חזי ה' הרחמים. והב' שחיה אליהם כחומר :
 ז ועל דרך הזה שם אלוהינו דוד המלך פניו. ואמר אשרי כל ירא ה' המלך בדרכיו. פ' אשרי האיש שירא
 מזה. מה שידע ש' המלך בדרכיו וכל הנהגות כל העולמות עליונים ותחתונים בכל הנבראים והיגורים
 והנעשים. הכל ע"י דרכי האיש בהשגת מעשיו או להיפך חזי. ואם יקלוק דרכיו ומעשיו חזי יסתמו כל יגורות
 ההשפעה של כל הנבראים ויוסר להם וברכאם. ואף בהעלמות עליונים חזי ימעט אורם והשפעתם כמאמר
 הכתוב אלבים שמים קדרות ושק אלים כמותם. והוא ענין המעטת אורם ע"י מעשה בני אדם כחומר (ישעיה
 ה') שמים אור לחושך. ועל כן יראה ה' על פניו להטיב כל דרכיו ומעשיו כדי ש"י יתברכו כל העולמות וכל
 הנבראים והוא יהיה שליח לקבלה לקבל צדקת שמעו כל מוצ ואור החיים לכל :

ענף ה' ידבר איך שאנו נכללין מכל העולמות עליונים ותחתונים בכח גופינו שהוא מן הארץ
 ונשמתינו שהוא מן השמים ולכן כאשר אנחנו מעוררין עצמינו להודות לשם ה'.
 גם המה כולם יתעוררו ע"י שורשם שבנו בדרך וזה"ל דה. ואנחנו מקרבים את כל העולם
 לפני צור העולמים ברוך הוא. (ובי ט' עליה) :

עלה א וישאר לבאר עוד חזי שם ענין התקבצותם אל אור פני מלך חיים. וגם חובת השירה שזקצ
 לכל הנבראים העליונים והתחתונים לשיר שירתו בכל יום. כשירת המלאכים. וכחומר
 צמרק שירה שישר הנגה רבי אליעזר הגדול. הכל הוא על ידיו. ועליו לעוררם ולפקד וללואם ולקרבם אל
 מלך חי עולמים. ואין להם כח לומר שירתם אלא בפניו כשאלו אומרים ומסדרין שבו ית' יתעוררו גם המה
 כפי חיותם של כל ח' להלל לבוראו. ומתוך זה יתבאר היטב ענין הללו את ה' מן השמים שהתחילו בניאורו.
 ואמר כי אנו נדמין בזה למלך גדול שיש לו מדינות רבות למאד. עד שנמצא במדינות מלכותו מדינה אחת
 רחוקה מאוד ממקום מושב המלך. ופעם אחת שם המלך על לבו ואמר חולי המדינה הרחוקה הזאת אשר תחת
 ממלתי לגדול המרחק הרב והדרך הרחוק אשר מיהם להבא. ואין השיירות מלויות להיות עובר ושם משם.
 וישכח מאחרי את שעת המלך ויסוף זכרי מאחרי. ולא ידעו כלל אם יש להם מלך מושל או לא. וגם שמי לא
 יודע להם מהפלאות חכמתי וגבורתי הנוראים על פני העמים תחת כל השמים. ובגודי יוסר מאחרי. ומה גם
 מוב חסדי ורוב רחמי שאני מתנהג עמם לא ידעו כי מאחרי הוא. ויתלו הכל בפקידו ואלוהי הארץ. שאני מנהיג
 אותם על ידם. ויסברו כי מאחרי הוא. והעיקר הכל על ידי התבחקותם ותסרון ידיעתם מגדולתי לא יעוררו
 עמלן נחמין להשתחקק ולתסוק שיתקבצו אלי ויבואו לראות פני. וע"כ לא אוכל לישא משאח מאח פני עליהם.
 ולתת להם מנות ומחנות רבות כיד המלך. אחרי שלא יתעוררו עמלן בהתקבצותם ויפגשו בשבתי. והוא הנס
 רואה מאוד להטיב לאנשי במקומות ממשלתו בהשגת יתרה ושיחברו על ידו מגיני המלך כי חסן חסד הוא. מה
 עשה המלך החכם ברוב חכמתו נתן תפקידו וליזה להקשר מדינה הרחוקה הזו עם המדינות הקרובות למלכותו.
 ונטל משפחת בני אדם האוהבין ז"ל בזהב אתם ונלמדים יחד בקריות לבס ונפגש קבורה בנפש. ויפטר איש
 מעל אחיו והוסיב ח' במקומות הסמוכים לו והשני במדינה הרחוקה הזו. כמו אב ובנו החביב עליו הוסיב
 האב בעיר קרית מלכותו. והבן בקצה גבול מדינה הרחוקה. וכן שני אחים ורעים האוהבים הוסיב ח' בעיר
 הקרובה אליו והשני במדינה הרחוקה. ואמר מאחרי שהגופות יהיו רחוקות זו מזו ולבנות קרובות ויסוד
 מופרד ומוטבע בנפש העולם של דבר יומשך אחר שורשם וארץ מולדתו. ובחזק דרך העצרתם בכל מדינות
 ממשלתו מעיר המלך עד קצה גבולו. דרך עובר אורך להיות שיחו עלי דרך צמית דנשמת בעירו ובשרע את
 אחד בא מקרית עוז עיר המלוכה כל באי עולם שואלין ודורשין את פיחו להגיד להם דבר המלך ודמו. והוא
 יספר להם ויודיע להם דברים אשר לא ידעו מגדול הדבר כבוד המלך חזי יקר תפארתו ורוב חכמתו ועולם
 בינתו. וכל מעשה חקו וגבורתו ופרש גדולת מלכותו. וביחוד מוב חסדו הגדול שמחנה עם בריוחיו אנשי
 מלכותו בכל הסובות והשפעות וברכות בכל יום ובכל עת ובכל שעה עד כי חל לאסור כי אין מספר לרב
 מונו וחסדו הגדול שהשפיע עמם כאשר יכלו שאת. ויהלם בחסד וברחמים עד אין קץ. ויהי כאשר ישמעו אנשי
 המדינה הרחוקה הזאת את דברי כן כרך שראה את המלך הזה. יתחילו הכל לפאר ולשבח ולרומם ולהדר
 ולבקר לעלה ולקלם למי שמונה את כל הפלאות האלה ועל רב זיו יקר הדבר כבודו. והכל מספרים עוז
 ונפלאותיו. ורוב מונו וחסדו על בריוחיו. עד שכולם משבחים ואומרים אשרי המלך שמקלסין אותו ואשרי העם
 ששכח לו. וטוב רעוים עושים דברו. ולעבדו כיראה ושמד. ולהודות לשמו בכל יום חמיד. ולהנהיג ויראהם
 אל המלך בערה גם. עד שנתוודע ונתגדל ונתחיל שם המלך וכתרו והדר תפארתו בכל המדינה הרחוקה
 הזאת. ומלאה הארץ היות דעת את המלך. ושמו יודע להם שהוא מלך עליהם. והם עבדיו ומבקשים לעשות
 רצונו. וכולם מגמלים ורעוים ונחלים חמדם. להתקרב ולהתחבר עם מלכם המפואר ומחולל הזה. והולכים
 ומוטעים דרך כל מדינת המלך ובבת המלך יראו כפיהם עד אשר יתקשרו כל המדינות המרובות והרחוקות

סידורו של שבת

בשקט אמין וחזק. המטה כונס כלאה וכולם מקבלים עליהם של חלום. ומתאזרין לאור כראוי לנבדלו. ובזהבה רבה. ממש בננות נססם לאהבת המלך. וכן הוה ממש בענין עולם השכל והסתחזון הזה. כי האם בורה כל עלומים ב"ה וב"ש האלי ונבדל ויירד ועשה כל העולמות כולם. וכל הנמצאים מאורה הראשונה צבועים העליון עד יתום קטן שבספר הארץ. הכל מאתמות מיתחתו נבדלו. ופלה בנאות לעשות בעולם הסתחזון הזה אשר לאו שוכים בו. ארבעה מינים כוללים לכל צל הארץ. והם דומם לומה מי מדבר. וכל הנבדלים האלו כללותיהם ופרטותיהם מכל מה שיש בארץ הלזו הכל יסודותם ושורשם מן הארבע יסודות הידועים שהם אש רוח מים עפר וכמ"ש הרמב"ם ז"ל (פ"ד מהלכות יסודי החזרה הלכה א' ב') וח"ל ארבעה גושים הללו שהם ארמ"ע הם יסודות כל הנבדלים למטה מן הרקיע וכל מה שיהיה מלמעלה ובהמה ועוף ודומם ודב וזיתם ומתכות ואבנים טובות ומרגליות ושאר אבני צנין והרים וגושי עפר הכל גולמן מחובר מארבע יסודות אלו. נמצאו כל הגושים של מטה מן הרקיע מחוברים מנוגש ואורם. וגולם שלהם מחובר מארבע יסודות האלו וכו' עד וישתמו כל א' וא' מהם. ויש גושים שיהיה בהם חזקה מיוחדת האש כמו בעלי נפש חי'. ויש גושים שיהיה בהם חזקה מיוחדת העפר כמו בהגבים וכו' ע"כ. והנה הסתלקות מכותם ופחיתם וכוונת רבו כמו ערש מאוד הסתלקות כל מין ומין ופרטות המין צפוי עלמו. עד שאין דעתם דומה זה לזה והסתמות פרטותם זה מזה. ואך כולם נפגעים במשפט אחת כענין של מלך אשר שמו הגדול נחקק עליהם בדרך לזרם המלך בשר ודם שחוקק על המסבב מהגדולה שבגדולות שפולה לנך רב. עד קטנה שבקטנות כמו פרוסה והזי פרוסה על הכל לזרם המלך נחקק עליו. ומתה כעצמם במשפט אחת לשעמים נעשה מהפער כלל ומסכלל פרט. כי מסבב הגדולה מהסתלקת לכמה פרטות וכן כל פרטותם ופרטותם זמרתפת לתשבון גדול שבמשפט הגדולה. כך הסביב עוד העולמים ב"ה כל הנפגש כולם אשר בארץ מקטן ועד גדול במשפט שלו שהוא ארבע אוחיות שמו הגדול והקדוש הו"ה שהוא שורם לארבע יסודות ארמ"ע. ועל ידו נהווה כולם בארבע יסודות נגד ד' אוחיותיו לידם ולהודיע ולהודיע שכולם נפגעים במשפט של מלך מלכי המלכים הקב"ה. ואך הסתלקותם והבדלתן זה מזה מתפרש עד מאוד לפי האיותות שגבל פעולה ופעולה. כפי כח הלידה והמדע שהשפיע ונתן וחלק שמו ית' ית' לכל מין ומין ופרט בפי עצמו. ולכל אחד לזרם ודעת לבד עד שלא תמלא בכל נמצאיו עולם שיהיה דעת שני דברים מפרטי הפרטים דומין זה לזה מכל הנפגשים על פני האדמה. ובכל צנין דישתמודעין לזה שכל יצירי יצו וישללו את יולדם ובנורא'. ויחירו וידעו אשר המה יאורי כעו של מלך המלכים כאשר יהיה זאת וי"ה לעמיד במהרה בימינו. כאשר לאו מנקשים לפנינו יו"ש שידע כל פסול כי אחת פעלתו ויבין כל יציר ש' ארץ יצירתו ויחמר כל אשר נשמה בלאו ה' חלשי וישראל מלך ומלכותו בכל משלה. ואך משנה במחשבה מחר: שכן עלם במחשבת המקום ב"ה בעת הכריזה פדיתה ישימו כל בדיחותיו להצין ולהסביל כי המה נבדלו. שו כי גדלו נבדלותיו. ועי"כ יסאלו ויבדלו ויהללו שמו וכל אחד ואחד יתן שבת להסג"ה בדברי שירות וי' נמות אשר הוקצב לכל אחד ואחד וכל מין ומין לומר שירה לפני בוראו בכל יום כולל. ושע"י יתקברו ויתקשרו בקשר אמין עם החיות שלהם אל שורשם מלך עלומים ב"ה וב"ש מתחת לעילא. וה' הסוב יריק עליהם ברכה ורחמים ושפע מציאל לתחת בברכת שמים ממעל עד ברכת תרוע רובלת תחת נהיות כולם נמצאים בצבונה כידו ברחבה והמלאה. ואנש תמים דמות ב"ה. הידע מחשבות כל היצורים. אשר הנה כל הנבדלים הללו רחוקים במרחק רב ממנו וזו הדרך הפארתית ואין עובר ובס הארץ להם. אולי ח"ו יסבב מלאה אש שמי הנבדל והנורא המהולל בגוים. ולא ידעו כי מאתי היא מנוחתם שהונו בעולם הזה וח"ו יפרדו מאתי וזכרי יסוף מורעם. מלידע רב גודל הפלאת חכמתי וזיו יקרי אשר אין ערך לה ואשם בלשם. ורבות מופת נבדלות אשר בשמים ממעל ובארץ מתחת. ולגודל חסרון ידיעתם וקלות דעתם ח"ו ימום מפיהם חשבתי והלזיו להיות כל הנשמה כהלה ית'. ומציאל לא יסיה להם במה להסתקרב ולחשוב בדביוקות מלכס ב"ה. להשתעורר למעט עד החיות שלהם לידבק למעלה שעי"כ ירד כח השפעתו ורבו טובי וחסדי עליהם. ואזון על כל השמים ב"ה רבה החיות בנורן ומבורך בפי כל הנשמה בדברי שעי"כ יהיה גדול וטובו מלא עולם. ומתה עשה המלך טוב ומחיי לתקן את אוק. ברא את האדם על הארץ יופח באשיו נשמת חיים וכלו מן העליונים ותחתונים במאשר חז"ל (מ"ד בראשית פ' י"ב) ר' עזרא זכ"ר ר' אשר כל מה ששמה רואה תולדות שמים וארץ הן שנאמר בראשית וכו'. בשני ברא מן העליונים שנאמר וימחר אלהים יהי רקיע. בשלישי ברא מהתחתונים ויאמר אלהים מדשא הארץ. ברביעי ברא מן העליונים יהי מאורות. בחמישי מן התחתונים ישרלו המים. בששי ברא לנבוא את אחד אחד את חגי בורא אותם מן העליונים עכשיו העליונים מרובין מהתחתונים בריה אשם. ואש חגי בורא אותם מהתחתונים עכשיו מהתחתונים בריה על העליונים בריה אשם ואין שלום בעולם אלא ברי חגי בורא אותם מן העליונים ומהתחתונים כה"ד ויירד ה' אלהים-את האדם וגו'. עפר מן האדמה מן התחתונים. ויפח באשיו נשמת חיים מן העלי יום וכו' ע"כ. הרי שנבראת האדם הוא מן העליונים והתחתונים בכה גופו וגשמיותו. וזה פי' יום הששי ויכולו השמים והארץ. פי' ששעם בו בריאת האדם שבו נכלל בחי' השמים והארץ. דהיינו השמחה מן השמים וגבל מכל העולמות של מעלה בארבע בחינותיה נפש רוח נשמה וגשמה לנשמה. אשר נלקח מארבעה עולמות אבי"ע לבד חלק הקקרא יחידה שבהנו לעיל (בפרט השני עקב ב') כי לבחי' זו שיהיה בשלמות לא זכה אדם בה כל"ל משה רבינו ע"ה והוא נגד עולמות אלו סוף כידוע. וברא את גופו מן הארץ הנכלל מן ארבע יסודות ארמ"ע שהם פורש כל בחי' דמ"ח. והשמה המדושה המרובה אל המלכות צמח בואה אל העולם השכל הזה ובנפח הנכלל מכל

הידורו של שבת

מכל צדא הארץ. והנה חשק ותחלוב להחזקת והחזקת אל מקור שורש הארץ אשר נקחה משם. גם הנה העבור הקשר בה. ויבטל ויכנס בשמיות ארבע יסודות אשר בו. ויהפך לעבדה ולהחזקת את אשר ארבעה נקודות ולהשקת למקום אשר חשקה נפשה. ומשניהם יעלה קלוכו של הקב"ה. ופאר וכבוד וטובין לשמו הגדול והקדוש אשר מעלה ועד עולם חין יחיד כיבודו. והוא ראשון לכל דבר אשר נברא וכל הנבראים מכונו נבראו. והאלהים הוא בנתי' הכלל אשר בו נכללו כולם. ומהכלל נעשה פרט להיות בעת אשר מתעורר עצמו אל עבודה מלכו ב"ה. להללו ולשבחנו ולספר הודו ויקשר ויקרב את כל כח נשמתו אשר בקרבנו משמי השמים וכל כוחי גושי הכולל מכל ברוחי הארץ אל מלך חי עולמים שהוא החיות והנשמה של כל העולמות. והוא יחיד ומיוחד בשמים ובארץ והכל שלו. כי הוא שם ויהי ויהיה ונבראו כל אשר בשמים וממעל ועל הארץ מתחת. ואז כל השמיים והיות ואופני הקודש וכל מלאכי מרום. וכל צדא השמים הכולל בשורש נשמתו. חסין ומתכנסין כחיו אלוותא ומתקבצין יחד ומקדישין ומעריטין שמו בקודש ושבת נוהגים לו כל צדא מרום. והחיות יסודות. וכרובים יפארו ושרפים ירדו. ופני כל חיה ואופן וברז. הכל לשמות שרפים. שרפי אש העולה משבחים הנדיקים מה שמשבחין למלך הכבוד בלחמיות לבדם בלחץ יקודי אש ורשפי רשפי אש שלהבה יי. לשמות חיות הקודש היות נהדר בכבוד על המרכבה. כי כולם נכללו בשורש נשמתו. ולכן חין מה"ש אומרים שירה למעלה עד שיאמרו למטה כדאיתא (בחוץ"ל ע"ב) כי חין בשרם אלא מה שכלל ומהכלל מתעורר לעצמו לשאר למלך הכבוד מגיע לכל הפרטים ונעשה בשרם כמו שהוא בכלל להודות לב"ה. וממילא גם נשמת כל חי בארץ וכל הנבראים הסחוטנים לשאר שכולן כאחד נכללו בנוסף של נדיקים כאשר בארנו. כיון מתעוררין ע"י שורשם שגנו שכל דרגה ודרגה יעלה הספירה תפארת גדולה כל א' וא' לפי כוחו והכרתו בגדולה בוראו. להודות ולהלל ולשאר ליוצרו בנתי' השירה שהיא חובת כל היוצרים להודות ולהלל בשרק שירה שלו כנא' לנתי'. ואח"כ מהפסד נעשה כלל שכל הפרטים ופרטי הפרטים החיות של כל אחד מהנבראים הנכללים בנתי' היות. כיון מתקבצין ומתקבצין אל האדם הלא אשר נכלל מהם. והוא המעלה אותן ומקרב אותן ומיוחד ע"י למד יוצר כל והוא הניסח המוצא אלה וראשו מגיע השמיים. וע"י הסולם היה כיון עולין עד לשמים י"ח ידעו שהוא היות הוא הבורא. וכל פעל ה' למענהו להרבות כבודו שימלך על כל העולם כולו בכבודו שיכירו וידעו כל יוצרי.

ב וואר בענין התקבצות אל בוראם ע"י האדם לא כל העמים צוות צדא. ומהות התקבצות ע"י האדם. הוא כדוגמת המלך שממנה ממונה הגדול על כל חילו וכל צבאיו ומילותיו אשר בכל מדינות מלכותו. והנה עבודה הממונה הלא הוא על שני פנים. האחד שכל ימי העבודה ועם מלחמות המלך באויביו חוב עליו להקיום ולהעמידם להקים כל אחד על משמרתו לא עם מלחמותו. וגם לקבל מהם ולאסוף מכוון כל מוטם המלך להביא אל גניו המלך. והב' עם אשר יבנות ממנו בארץ ורעו לעשות שמחה לכל שריו ועבדיו. וכלל עם יום שמחה חרות המלך פקדונו להמנוח הלא לבוא עם כל חילו וצבאיו לשמחתו. וללמד לכל אחד ואחד מהם עם שיפאר ויגדל את המלך בעת צורו לראות כנין בעת שמחתו. בלשין לא נאה ומבודד. ושע"י יקבלו הם ממתן ונכרות ממשלות מהם פני המלך. והחיות הלא מוטל על האדם עם הנבראים הסחוטנים. א' שעל ידו יתעוררו עצמן להודות לה' בנתי' השירה כחזק. וגם לברך מכל אחד הראוי לנידור הנילוות לברך מאתו יוצאות הקדושה השוכנים בו להביא אל גניו המלך מלך שולם יחזק שמי. ונדמים יקבץ להשיבם אל חיק אביהם. וזה הכל הוא בימי החול שהוא עם מלחמות ה' באויביו דהיינו לתקן הכל כענין זה. להיות הקדושה מתגבר על אויביו הם"ס וקליפות החיטונים. כבדי שיוכלו כל הנילוות הקדושות לשבז למקומם הרמחה ולהזדקך גיביתך רב כבדי שיהא רחוי להתקבל על הקודש. וזה הוא עבודה הקודש שנחמל על האדם ועל הנבראים. לכן חוב עלינו בעת קדשתנו להקים גם את הנכללים בו. ע"י שורש חלקם אשר בוחנו. שכלל דרגה ודרגה ויגבר כח הקדושה ויוכע כח החיטוניות שבה לפי מהות' והעלות את יוצאות קדושות למעלה למעלה :

ג וזו הוא כוונת אמירתו בימי החול בקפיטל הללו את ה' מן השמים כחזק. והוא בדרך חזו ופקידה לעורר לכל העולמות עלייתם ומלאכי מעלה. וכל הנבראים אשר בעולם הסחוטן הדרגה הכל בקפיטל הלא. כיודע כי מן השמים הוא שולם אלוותם ובמרומים בריאה ומונה והולך כל ארבע עולמות אר"ע. ובחנינו מתשבת אל שולם העשיה מקשר כללות עשיה ביצירה ויצירה בבריאה עד המאיל העליון. ואח"כ הללו את ה' מן הארץ וסופר ומונה כל ארבע עולמות אר"ע וזכרנו מיני דל"ת כאשר כתבנו למעלה. והכל למען יתעוררו כולם לקרא בשם ה' ולהודות לו שהוא בנתי' עבודה המוטל על הנברא להודות לבוראו כי הוא מוצא כל היוצרים וגם לקבל מהם מוטם המלך הם הנילוות הקדושה השוכנים בהם. להעלות למרום שבתם. ושיחזקו כח הקדושה בכל מין ומין לפי מהותה :

ד אולם ציוס שבת קדשת שהוא יום תפארת המלך ורעו בשמחת כל העולמות וכל הנבראים ומכל התצורות הקדושה והנילוות שעלו כל ימי החול הקב"ה מתעורר בהם בשבת ועושה אותם עמדה לראש ויגבר תפארתו שבתו אשר נאמר אשר כך תפארת ורמו בו יום שבת כי כך תפארת גי' בשבת במהרה השם. כי בשבת מתעורר ומתפאר באלו הנילוות שעלו בכל ימי החול. ואח"כ כלל תפארת בראשון שטן לו שבת"ק כולם נעשה אז כתר ועפרה הכל לפחות קדישין. ועוד נרבה שמחתו כפאמר הקרא ולישרי לב שמחה ע"י הכח והטעם שטנו לו הקב"ה בחדות הקדושה אשר עלה ע"י משמיו הקדושים ותקליטו של כל ימי החול. ולפיכך מלא.

סידורו של שבת

שקב"ה החדוש והשמחה ועפרה על ראשו אשר לפניו מכת משניו. וזוהי נתיישר כוחו על העבר וכח וחזקת חריד עלינו על ידי האומץ קדישין להיות עוד נעבוד עבודתו בשלימות. והאדם המבין את כל זאת מה גדלה חובתו בעת ההיא לאסוף את כל חילו הכלל בנופו ושמחתו שגם המה יזכו לקבל פני המלך בעת שמחתו וחילתו ישר מעתה. ומטעם המלך כולם יקבלו בזהב וחיבה כדברי האורח שגביה למטה. ולהוראות ולידעם איך יתארו ויברכו לאל כל יצוריו. וכל הכבוד הזה הוא שלו ושמושל במעלה ובמטה. וזוהי ראוי להיות אמרנו בהשגחה של הללו את ה' מן השמים ביום שבת קודש. וכבר כתבנו כוונתו למי החול:

ה ועתה ביום השבת נאמנה שבו למעלות שאלמנו נרשם לשבת בהפארת גדולה להקב"ה איך ששמו נשגב לבדו בכל העולמות ובכל הנבראים וקדושתו אשר קיבל מאתו בימי השבוע יתעלה להיות עתה פארת בראשו. שלא לבד אהנו בני אדם והיה מזכרים לפניו למוכר. רק מעוררים אהנו את כל חיל אדם השמים וכל הנבראים החתומים אשר כולם נכללו בו שכולם יבואו לראות פני המלך ולשמח ביום שמחתו. וזוהי שמחת גדולה וכבוד יתנו לו למלך יוצר כל בגדל חדוה והענוג שרואה בשמחתו ובהלואה. וגם שמחת גדול מעלת השבת אין בו בחי' ברור הניגונים כאשר יבואר אי"ה (במלך השני דרוש הו') הפעם בלחובה. ואך הסקנאות כל הנבראים. הוא לזכר ליום היות המלך מלכי המלכים. ולקבל אור זיו הדרת יקר פארת פני שמחתו ית"ש. ושיחברו לו שם מברכה פיו ית' כדברי הוזה"ק (אמור ל"ד ע"ב) ח"ל בנין כך הלא יומא חדושתא דעלמי ותחילי כולה חמנין ביה. ומלא ברכאין בכולהו עלמין. כולהו מניה חתקטו. בהאי יומא יריחא דעילאי ותחילי ע"כ. וכל הדינים נכנעין מהם כמו שציינים שם ובנין יקרא דההוא יומא דחדושתא דמלכא שבין דיני אסירי לחדושתא דמלכא עיין שם. ולכן בעת מאמרנו מוזכר הזה בשבת קודש. לריכין אהנו לתת לבני בראש וזכונת כלל הזה. להיות כאלו מקובלים כולם ע"י להתראות לפני בוראם ב"ה וזכ"ש. וכי יבוא לראות פניו לא יראה פניו ריקן רק להיות בפניהם שיר ושבהה הלא חמרה לפני המלך ה'. ושימחה בזה הבורא ית' ע"ד יתתה ה' במעשיו. ויקבלו כולם מות מאת המלך הקדוש ב"ה כאשר יוכל שגח בנפשו. ולבטל מהם כל הדינים לגזור עליהם טובות גרוב ברכה וחיות. ולקבל הברכה והמחנה שהוא לפניו בכל יומא האל מברור הביטאות אשר פהם הוא. ויטביר להם פנים. ויבררם בברכתו הגדולה והרחבה. ולא הוא כדבריו של חול. שגח בשיעור טאף היהודות ועיני השירים שלהם. הוא בחי' עבודת המלך כי הוא חובת כל היצורים כאמור למעלה. גם לקבל מהם מות המלך. וההפך הוא ביום שבת שבת' השבת שפניהם הוא עבור רב שמחתו ושמעוה. ומה שזכו להקביל פני אלהים בשמחים פעם אחת בשבת. ומה יושקק לנו עיני הזה מה שזכו לזון עיניהם מלא זיו הדרת פארת יקר אור מלכם ב"ה וצ"ה האתגלה ומאיר עתה ביום שבת קודש בכל העולמות. והמה חתקטו להיות עומדים לפניו ע"י האדם הכלול מהם ומעולמות עליזים ע"י גופו ושמחתו. ומיד יתחילו בכל הדינים וטוב טוחם. לשורר ולרומם להדר ולבדק לעלה ולקבל. למי שכל אדם לו. ואזכה בהסקרבות אליו בגלוי גוש נבראים חתומים כאלה. גם הנה ישאו מאת פניו ויקבלו בברכה לכל הששם ימים כ"ה לפי מעלתו ודרגתו. וזוהי כדור על ארץ ושמיה יודו לשמו ויספרו הנהגו והכל ע"י וירם קרן לעמו וגו' עד לבני ישראל ומיחדים הכל לשם ה' אשר נשגב שמו לבדו. שיתקבצו כולם להודות לשמו ולקבל הברכה לכל הששם ימים עתה עבור שהוא יום שמחת המלך מלא ברכאין בכולהו עלמין וכל שיתא יומין מניה מתברכין וזכרה ה' היא תעציר וזכרה שבת כמ"ה נמר' (בראשית ט"ז) וכוללת כל הברכות הן בברכות עבודת ה' לכל ימי השבוע וקבלת האומץ קדישין המזכרים והן כל הברכות הנלקחים לכל הנבראים והמה מות המלך המלך מרוב שמחתו וקבלת שמחת חנם. אף שאינו כדאי השמחה גורם לכל:

ז ועבור זה אנו משבחין להקב"ה השבת לעשה נפלאות גדולות לבדו בשבת. כי מאחר שכל שיתא יומא מניה מתברכין וגזירה כל הטובות הכל ביום השבת לפי שהוא עת שמחת המלך. וידוע אשר בעת שמחתו אין דרכו לדקדק עם ברייתו להעמיד על שורת הדין לכן אנו משבחין אותו שעושה נפלאות גדולות לבדו שהנפלאות נעזרים בדרך הגדולות שגדולים הם ממות האדם כי לבדו הם שגור כפי השבת לבד ורוב שמחתו בעת ההוא:

והנראה עוד לפרש השבת הלא של לעושה נפלאות וגו' לפי מעלת השבת בדרך הקרוב בפשטות הדברים. ומחובתו יתבאר פהם על מה שהוא קורין שבת שלפני הפסח שבת הגדול כמ"ה (בש"ע ח"ה סימן ח"ל) וצ"ה ידוע מה שרבים מקשין על זה דא"כ הוה ליה ליהא הגדולה ליו"ד בחדש אש"י את חל בחול כמ"ה בס"ו וצ"ה שם. אכן לפי מה שכתבנו לעיל שכל הטובות הנעשים לאדם בכל ימי השבוע הכל נעשה וגזר למעלה ביום השבת. והנה בדרך מלך את יבואו לשמים או איזה רעות שהתנגשות לזול לעלם. וימלא את הדינים ביום ב' או ג' בשבת. והקב"ה מילוי מידם וההלאה הוא שגלגל מקץ חויביו היה נעשה וגזר כי יום השבת נעשיתו בעת אשר העל הנם לא היה מכיר בו כלל לא בנפילת הלסטים עליו ולא בהלואה מהם. כי עדיין לא בא עליו הרעה ובפיו לא נעק אל ה'. ורק המצוי לסוף דבר בקדמויות וידע וראה בנעק האדם מה שיהיה אכ"כ. בזר עליו הברכה שיהיה נוטל מן הלסטים בעת נעקתו כשנעק אל ה'. ולפי' הברכה והמחנה יתן לו בעת שאין בעל הנם מכיר בו עבור מעלת השבת. לזר אלו מעלים השבת הזה בשבת. שעתה הוא דרכו לנעם נפלאות גדולות לבדו שאין בעל הנם מכיר בהם עתה אלו. והוא גזר אור עליו עתה הסיבה הסיבה הסיבה יושקק על עשה נפלאות גדולות ונשים לבדו כלתי ידעתי בצל רוס. וזה שאלמו שם שבת שלפני הפסח קורין

סידורו של יטבת

74

שבת הגדול מפני היום נעשה בו. כי אף שהיום של יציאת מצרים לא היה כ"א ביום ה' בשבוע. הנדבך וההנהגה
היה נגזר ביום השבת כ"א. ויפה אמרו מפני היום נעשה בו. כי מתוך נעשה וגזרו להעשות היום. וע"ז סיבה
דוד המלך ע"ה ואמר חמור שיר ליום השבת טוב להודות לה' וגו' כי שמתני בפסלך ומה גדלו מעשיך ה'
איש צער לא ידע עד להשגשגה עדי עד הכל ע"ד המזכר בשבת מוצ להודות לה' על כי גדלו מעשיך בו
שהנרבות שבו היום נפלאים מעל היום וקראים גדולים. כי נתינת השבתה בו הוא קודם לעקב בעל היום
ומה גדלו מעשיך עבור זה בדרך לעשות גדולות לבדו עשרי איש בער לא ידע. זה האיש לא ידע עשה
על מה לנשוק. והנה ברחמיך הרבים ברכוהו עשה. אשר צוה בירצחו הרשעים ויניחו כל פועלי און למעול
הרעות להם. יסמרו עדי עד בלא יוכלו להזיקו :

ח ואפשר לרמו עוד בדרך הזה. כי הנה אין הקב"ה נפרע מן האומה עד שחמלה סלחה כמ"ס (בפרקי
ס"ב ובסופה ס' ע"א) ואם ביום השבת עדיין לא נחמלה סלחה ולא הגיע להיות הקש נחשקה כ"ב
שיהיה בו כדי שיהיה. אך האל המצו רואה בתעשיו שנים ג' או ד' יחמלה סלחה. ונחן עשה בהשבת הקודם
הנדרה לשבור שני רשעים או. וזה שאמר בפרשת רשעים כמו כשב להיות מחשקה עד שיסגר כמאמר רז"ל.
אבל עשה עדיין לא נחשקה. אע"כ שמתה וקדושת היום גורם לגזור מהיום להיות הפח נשבר ביום הזה
ואמרו נמלטו. וע"כ מה גדלו מעשיך ביום הזה. אף שעדיין עשה הוא בפרסיה בעלמא ולא הגיע לכדי
שכירה אע"כ הנדבך נהנה עליהם להשגשגה עדי עד :

ז ארצה הראה לדעת מכל דבריו שאלו עד הנה. אשר עשה ביום שבת קדשנו כל השלמות עליונים וכל
הנבראים התחתונים כולם מתקבצין ובאין להתקרב ולהתרחק לפי צורח כל עולמים ב"ה וב"ש כי
הוא יום שמחתו ורומנו בשמחה כל השלמות. וכולן משבחין ומשבחין ומעדיין לאשר ביקדם נאדר. והוא
המחבר את האוכל להיות אחד. ובפרט באמירת המזמור הלו המזון נגד תפארת ישראל שבו נאשרנו כל
השלמות שלמה וכל יסודות הארץ התחננו ודומם למה חי מדבר כ"ל והוא מקשר את כולם מתחת לעלה.
ומיוחד את כולם ביחד גבור מעלה לתחת ונעשה ע"ז בחינת וא"ו כידוע בכל מקום ששילא ותחת מתכוונים
לדבר ה' נתקן בחינת וא"ו זו כי ימי הארץ הם שש ימי הבנין והשבת הוא חתומות והכולל את כולם וזה
כל צבא מעלה הם שש ימי הבנין וכנסת וברא הוא את כלליותם. ובהתחבר השש שאלו עם השש שבחינים
ובין כולם נתייחד שמו של הקב"ה שהוא הלוו של עולם ויחודו של עולם. המיוחד הכל להתקרב אליו ביום
השבת. אז נתקן הו"א שני' אחד ונתקבלה שם ה' הנרמז בו' חיותו של שש ישראל ה' אליהו ה' אחד.
מתחת ההודות וההספיקות יחד פא"ס. והכל הוא מעשה המבורך בפרט הפרדס שהבחי (בתחלת שורש הזה)
שיום השבת הוא יחוד תפארת ומלכות וזהו בחי' הו"א ה"ל שהוא צדקת התפארת המיוחד את הכל. ולכן
אז אומרים בשבת כל השבחים הלו. וזה פאר ובבוד מושגים נשמו לסיק יפארו וכו' וזכר מלינו יתפאר
בשמים מעל ועל הארץ מתחת. הכל על שם המזכר. כי מדת התפארת הוא הכולל מכל בחינת השמים מעל
והארץ מתחת וכולן מתייחדין באל ה'. ומשארין ומהללן שמו אשר כבוד לבדו ואין יחוד כיחודו. והכל בגדול
השמחה ודב התענוג. כי יום שמחתו הוא לפני צורח עולם ב"ה. ואז נעשה השם מ"ה בשלמותו בהכנסת
האל"ף בו. מה שהיה במספר מ"ד המורה על הדין שהוא דם. נעצר ונעשה חלב שהוא טוהר הרחמים ונעשה
מ"ה שמו. ועי"ז נתקן התפארת אדם לשבת ביום והגדל התפארת ישראל ע"י כנסת ישראל שיהיו מוכנים לעלות
להר גבוה לבית ה'. ע"ד נשבעה בשוב ביער קדוש הירקן. ונעשה הדיקון השם המורא הלו של שם מ"ה
נגמר ונתקן היטב בחי' הברירה כידוע מחבני האר"י זללה"ה. שנמר חיקון הברירה היה ע"י שם מ"ה החדש.
ונקרא חדש על שם שאז נעשה ונגמר הכל על תקונו בכל הו"ב לרשיו הו"ה. והם ה"ב פעמים ק"ו מספר חד"ש
ונתקן הכל היטב ורומנו כל הגאולה שלעמוד שחנה במהרה לאורו בחינת אור חדש על ציון חזיר וכו' :

וב' דבריו הנאמרים ומנארים בכל השורש הזה רמז לנו מ"ך יולר כל מ"ך בקריאת השם שבת שהוא
עוסקין שמו בו תפארת וכן שכן בכל תחשלה הכל להיותו על ענין התפארת העולה להקב"ה בו
מכל השלמות ומכל הנבראים ע"י האדם. אשר על כן קראנו השורש הזה בשמו הנרמז עליו למען יהיה לך
לאות ולסימן לכל דבריו בשורש הזה. והיה השם הזה לך לזכרון לעשות ולטיון כן כמאמר עליו מפי מלך
עולם ב"ה וב"ש. וכאשר גילה מורו אל עבדיו הנביאים. והיה אם כן תעשה הקב"ה יולר על נשך ורומך
תשורש הלקך בעולמות עליונים קדושת השבת אשר נרמז בו כ"ל. ושבת ברכה תקבל מאת לור השלמות
ב"ה ולכן הנתיים חלקן ולכל המסתופשים בלך וכל הנכללים בשורש נחמך להיות ברכה על ראשך ואל חלקך
ביתך אמן. וזהו נסלם מה שרמזו לבאר בשורש הלו :

בליק שורש הרמישי. עורך בו לרורשי. נפשי נועם אליו בתבשי. להתחיל ולסיים שורש הששי :